

Daňovky

Daňové a právní aktuality

Daně

Právo

Ze světa

Z judikatury

Krátce

Září 2019

Editorial

Na úvod jedna špatná zpráva pro investory. 6. září nabývá účinnosti novela zákona o investičních pobídkách, která nově bude vyžadovat schválení vlády. Je proto třeba počítat s náročnějším procesem přípravy podkladů a delším čekáním na konečný verdikt.

Naštěstí k nám investoři většinou nepřijíždějí po dálnici. Namísto toho, abychom se v zahraničí inspirovali, jak v rozumném časovém intervalu vybudovat nebo zrekonstruovat dálnici, zabýval se Senát návrhem zákona, který má od roku 2021 na českých silnicích zavést elektronické dálniční známky. Digitalizace dálničních známek je sice obecně vítána, ale rozhodně nejde o prioritní a levnou záležitost.

V oblasti digitalizace pak jistě můžeme očekávat velkou aktivitu. Ministerstvo financí připravilo návrh zákona o dani z vybraných digitálních služeb. Daňová sazba je navržena ve výši 7 %. Ze světa pak přicházejí zprávy, že kancelář zvláštního zástupce USA pro obchod v červenci iniciovala vyšetřování nedávno zavedené digitální daně ve Francii z důvodu diskriminace amerických společností.

Poměrně akční byly přes prázdniny soudní instituce. Přecházejí si tak můžete, jak se ústavní soud zastal spotřebitelů nebo jak v NSS rozhodoval v kauze, ve které je podle Soudního dvora EU tuzemská úprava DPH v rozporu se směrnicí EU.

Martin Hrdlík

Partner
KPMG Legal

2 | Daňové a právní aktuality – září 2019

Začínají platit přísnější pravidla pro investiční pobídky

Novela zákona o investičních pobídkách vyšla ve Sbírce zákonů a účinnosti nabyde 6. září 2019. Projekty budou nově podléhat schválení vlády, bez kterého nebude investiční pobídka poskytnuta. Pro získání podpory bude v žádosti o investiční pobídku nutné deklarovat a následně při realizaci projektu prokázat tzv. vyšší přidanou hodnotu projektu.

Jan Linhart
jlinhart@kpmg.cz

Renata Kadeřábková
kpmg@kpmg.cz

Charakteristickým rysem novely je, že se řada ustanovení, která byla dříve součástí zákona, přesouvá do samostatného nařízení vlády. Toto nařízení definuje, kromě dalších podmínek, i tzv. vyšší přidanou hodnotu. Nařízení vlády bylo schváleno 26. srpna 2019.

Definice investiční akce s vyšší přidanou hodnotou je následující.

- Investiční akce ve výrobě, pokud stanovená mzda 80 % zaměstnanců dosahuje alespoň průměrné měsíční výše hrubé mzdy v kraji realizace investiční akce.
- Současně musí příjemce investiční pobídky:
 - spolupracovat s výzkumnou organizací a na tuto spolupráci vynaložit nejméně 1 % předpokládané hodnoty celkových způsobilých nákladů a současně musí podíl zaměstnanců s vysokoškolským vzděláním činit nejméně 10 %, anebo
 - musí podíl výzkumných a vývojových pracovníků dosahovat minimálně 2 % z celkového počtu zaměstnanců, nebo
 - musí pořídit strojní zařízení, které bude využíváno pro výzkum a vývoj, nejméně v hodnotě 10 % celkové investice do způsobilých výdajů.

Rozhodující bude schvalování všech projektů vládou. Ta bude mimo jiné brát v úvahu analýzu přínosů investice pro region a pro stát, kterou bude nově muset každý žadatel předkládat jako přílohu k žádosti o investiční pobídku.

V podmínkách pro investiční pobídky již naopak nebude dána povinnost vytvořit 20 nových pracovních míst. Tento požadavek byl hlavním omezujícím faktorem pro firmy investující do modernizace výroby.

Je zřejmé, že v důsledku novely bude obtížné investiční pobídku získat. Oproti předchozímu stavu již nebudou pobídky poskytovány investorům, kteří splní jasně definovaná kritéria, ale součástí schvalovacího procesu bude i subjektivní prvek posuzování vládou. Je proto třeba počítat s náročnějším procesem přípravy podkladů a delším čekáním na konečný verdikt.

3 | Daňové a právní aktuality – září 2019

Revoluce v podobě Quick fixes je na dosah. Jaká opatření zasáhnou firmy nejvíce?

Za pár měsíců nás u intra-komunitárních dodávek čekají jedny z nejzásadnějších změn poslední doby týkající se DPH. Úplně se změní například mechanismus uplatnění DPH u konsignačních (call-off) skladů, kdy příjemce zboží již nebude DPH odvádět automaticky při fyzickém naskladnění zboží. Nově definován je princip přiřazení přepravy u řetězových transakcí a striktně stanoveny jsou i podmínky správného vykazování dodání zboží do EU. Firmy také čeká důkladná příprava na nové požadavky ohledně prokazování přepravy zboží do EU.

Petra Němcová
pnemcova@kpmg.cz

Kateřina Klepalová
kklepalova@kpmg.cz

Systémové změny nastanou u konsignačních (call-off) skladů. V současné době se přesuny zboží do skladu zdaňují automaticky k datu naskladnění. Nově bude zdanění navázáno na převod práva nakládat se zbožím jako vlastník. Novela upravuje i další administrativní povinnosti ohledně skladové evidence a vykazování přesunu zboží v reportech k DPH. Změny si vyžádají kompletně nové nastavení pro současné daňové zacházení se sklady i vedení jejich evidence.

Další opatření upravuje, k jaké dodávce se přiřadí přeprava, kterou v řetězové transakci (dvě a více po sobě následujících dodání spojených s jednou přepravou) uskuteční prostřední osoba. Nově bude záležet na tom, jaké DIČ předloží prostřední osoba svému dodavateli. Pouze dodání s přepravou je možné klasifikovat jako intra-komunitární dodávku, která může být potenciálně osvobozená od DPH. Zbývající dodání naopak představují lokální dodávky a musí být zatíženy DPH na výstupu. Nová právní úprava reaguje na častou chybovost firem, na základě kterých pak zpětně dochází k doměrkům DPH u dodávek, které finanční správa překlasifikuje na lokální.

Jedna z nejrozsáhlejších a nejkomplikovanějších změn se týká prokazování přepravy zboží do EU. Oproti současné legislativní úpravě dojde již od 1. ledna 2020 ke znatelnému zpřísnění. Dodavatel, který chce prokázat, že zboží bylo přepraveno do EU (což je jedna z podmínek pro osvobození tohoto dodání od DPH), bude v praxi muset vlastnit 2–3 sobě si neprotiřečící dokumenty potvrzující přepravu. Ty musí být navíc vystaveny různými, na sobě nezávislými stranami. Subjekt vydávající dokument nesmí být zároveň závislý ani na prodávajícím ani na pořizovateli. Již nyní tak vyvstává řada otázek, do jaké míry lze podmínku nezávislosti vlastně naplnit.

V neposlední řadě bude nutné splnit novou věcnou podmínku klasifikující zboží do EU jako osvobozené od DPH, to znamená správně deklarovat toto dodání v souhrnném hlášení.

Tyto novinky z velké části představují zásadní změny dosavadního systému, proto doporučujeme pečlivou přípravu.

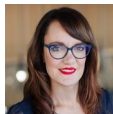
4 | Daňové a právní aktuality – září 2019

Oznamování přeshraničních transakcí míří do Sněmovny

Do Sněmovny míří novela daňových zákonů pro rok 2020, jejíž součástí je implementace směrnice DAC 6. Ta zavádí novou informační povinnost ohledně přeshraničních uspořádání. Změny oproti poslednímu návrhu zákona se týkají nejen profesní mlčenlivosti zprostředkovatele takového oznámení, ale i případů, kdy správce daně na základě podaného oznámení neprovede žádné úkony.

Václav Baňka
vbanka@kpmg.cz

Jana Fuksová
jfuksova@kpmg.cz

Josef Riesner
kpmg@kpmg.cz

Základním pilířem směrnice DAC 6 je zavedení mechanismu povinného oznamování informací o přeshraničních uspořádáních, které splňují určité charakteristické znaky definované přílohou zákona. Směrnice zavádí oznamovací povinnost týkající se takových uspořádání a automatizaci přeshraniční výměny informací.

Oproti [dřívějšímu návrhu](#) doznala verze předložená Poslanecké sněmovně určitých změn. Vliv měla nejen obsáhlá diskuze s odbornou veřejností, ale i skutečnost, že konečná verze transponovaná do tuzemského právního řádu musí předně odpovídat skutečnému smyslu a účelu směrnice. V opačném případě by se Česká republika vystavila možnému postihu ze strany EU.

Úpravami prošlo ustanovení týkající se informační povinnosti zprostředkovatelů vázaných profesní mlčenlivostí, zpravidla advokátů, notářů či daňových poradců. Nově budou mít tito zprostředkovatelé oznamovací povinnost týkající se jejich profesní mlčenlivosti nejen vůči uživateli uspořádání, ale i vůči jemu známým ostatním zprostředkovatelům. Dále bylo doplněno ustanovení týkající se nečinnosti správce daně po podání oznámení. Správce daně se totiž může rozhodnout nepodniknout na základě podaného oznámení ve vztahu ke zprostředkovateli nebo uživateli oznamovaného uspořádání žádné kroky. To ale automaticky neznámá, že by s takovým uspořádáním souhlasil. Především formulačních změn doznalo vymezení charakteristických znaků, které byly přesunuty ze samostatné vyhlášky do přílohy zákona.

Na půdě Sněmovny lze čekat další kolo diskuzí kolem tohoto vládního návrhu.

Daň z vybraných digitálních služeb má jasnější obrysy

Ministerstvo financí připravilo návrh zákona o dani z vybraných digitálních služeb. Daňová sazba je navržena ve výši 7 %. Zdanění budou podléhat společnosti ze skupin s celosvětovým obratem nad 750 milionů eur, které z vybraných digitálních služeb v Česku generují příjem více než 50 milionů korun.

Václav Baňka
vbanka@kpmg.cz

Diana Marková
dmarkova@kpmg.cz

Josef Riesner
kpmg@kpmg.cz

Daň ve výši 7 % by se měla vztahovat na příjmy z vybraných digitálních služeb poskytnutých za úplatu na území České republiky. Podle návrhu sem bude patřit provedení cílené reklamní kampaně, využití mnohostranného digitálního rozhraní (internetová stránka nebo mobilní aplikace) nebo prodej dat o uživatelích. Dani by podléhaly společnosti ze skupin s konsolidovaným obratem přesahujícím 750 milionů eur, přičemž tento limit představuje celkový obrat skupiny bez ohledu na to, zda jde o digitální službu nebo ne. Zároveň musí obrat z digitálních služeb dané firmy v ČR přesáhnout 50 milionů korun. Vymezení digitálních služeb v návrhu zákona vychází z připravované evropské směrnice. Zákon by tak dopadl nejen na nadnárodní digitální korporace, ale i na ty společnosti, které splní limit 750 milionů eur jinými aktivitami, přičemž jejich příjem z digitálních služeb z ČR bude přesahovat 50 milionů korun.

Podstatným kritériem pro zdanění příjmu z digitální služby v Česku bude místo registrace IP adresy počítače či mobilního telefonu, nikoliv místo sídla příjemce služby, jemuž je fakturováno. Pokud bude například cílená reklama zhlédnuta z IP adresy s registrací v ČR a následně reklamní služba fakturována zadavateli reklamy v zahraničí, bude podléhat část příjmu za tuto reklamní službu zdanění v ČR. Část příjmu bude záviset na podílu českých osob (IP adres registrovaných v Česku), které reklamu zhlédly. Podobná pravidla budou platit i pro zprostředkování obchodu prostřednictvím víceúčelového rozhraní nebo prodeje dat o uživatelích. Rozhodující bude vždy, zda alespoň jednou osobou, pro kterou byl obchod zprostředkován, je český subjekt, případně zda prodávaná data generovali čeští uživatelé.

Správcem digitální daně má být Specializovaný finanční úřad. Zdaňovacím obdobím bude kalendářní rok a daňové přiznání bude nutné podat vždy do konce března následujícího roku.

Uvedená pravidla budou klást velké nároky na určení, zda společnosti, ať již české nebo zahraničí, dani vůbec podléhají a na postup, jak zajistit data pro splnění této nové daňové povinnosti. Návrh zákona nyní čeká vypořádání připomínek a předložení vládě.

6 | Daňové a právní aktuality – září 2019

V Česku začnou platit elektronické dálniční známky

V polovině srpna schválil Senát návrh zákona, který má od roku 2021 na českých silnicích zavést elektronické dálniční známky. Řidiči by tak mohli za využití některých silnic platit prostřednictvím internetu nebo mobilní aplikace. Platby vázané na registrační značku vozidla zaznamenaná k tomu zřízený informační systém. Na něj už Státní fond dopravní infrastruktury připravuje výběrová řízení.

Radim Kotlaba
kpmg@kpmg.cz

Lucie Patková
kpmg@kpmg.cz

Zákon z dílny ministerstva dopravy využívá technologie umožňující identifikovat vozidlo přímo při jízdě po zpoplatněné pozemní komunikaci prostřednictvím státní poznávací značky. Úhradu časového poplatku tak lze provádět přímo pro konkrétní vozidlo, přičemž ta bude zaznamenána do k tomuto účelu zřízené evidence. Poplatek bude možné uhradit nejen u subjektů z distribuční sítě Státního fondu dopravní infrastruktury, ale také bezhotovostně a dálkově. Tato možnost usnadní využití zpoplatněných pozemních komunikací zejména krátkodobým uživatelům a uživatelům ze zahraničí.

Prostřednictvím video-detekce, tedy kamerového systému, bude možné porovnávat údaje o projíždějících vozidlech s údaji obsaženými v evidenci. Ministerstvo dopravy zvažuje využít také brány ze současného mýtného systému. V provozu budou kontrolována především vozidla, u nichž došlo k neoprávněnému užití pozemní komunikace bez úhrady časového poplatku. Systém by mohl do budoucna umožnit i takzvané krajské dálniční známky.

Součástí návrhu je i rozšíření okruhu vozidel osvobozených od zpoplatnění, a to o vozidla používající jako palivo elektřinu nebo vodík. Návrh zároveň předpokládá zvýhodnění vozidel poháněných zemním plynem nebo biometanem.

S přechodem na nový způsob úhrady časového poplatku a jejího prokazování či kontroly budou spojeny jednorázové investiční náklady, zejména na pořízení evidence, v níž budou shromažďovány informace o uhrazených časových poplatcích, o vozidlech dle zákona osvobozených od povinnosti hradit poplatek a o počtu vozidel, která použila zpoplatněnou pozemní komunikaci bez úhrady časového poplatku. Další výdaje si pak vyžádá vybudování internetového portálu a mobilních aplikací, vzájemná integrace příslušných informačních systémů a také osazení kontrolních zařízení přímo na pozemních komunikacích. Ministerstvo odhaduje, že s novým systémem budou spojeny provozní náklady cca ve výši 160–240 milionů korun ročně. Oproti současnému systému by ale měl být systém úspornější, a to o 40–120 milionů korun ročně. Státní fond dopravní infrastruktury již připravuje výběrová řízení a technická řešení pro příslušný systém elektronických dálničních známek.

Česká republika zavedením systému elektronických dálničních známek, tzv. e-vinět, následuje Slovensko či Rakousko. Jejich spuštění se podle propočtů ministerstva českému státu vzhledem k relativně nízkým souvisejícím nákladům vyplatí i v případě, že dojde k zavedení tzv. výkonového zpoplatnění pozemních komunikací i u vozidel s hmotností do 3,5 tuny diskutovanému na půdě Evropské unie. Česká republika by v takovém případě musela

7 | Daňové a právní aktuality – září 2019

pravděpodobně od roku 2028 od časového zpoplatnění zcela ustoupit.

8 | Daňové a právní aktuality – září 2019

© 2025 KPMG Česká republika, s.r.o., společnost s ručením omezeným založená dle právních předpisů České republiky a členská společnost globální organizace nezávislých členských společností KPMG, přidružených ke KPMG International Limited, soukromé anglické společnosti s ručením omezeným. Všechna práva vyhrazena.

LIBOR končí, přichází SONIA

Blíží se konec referenční sazby LIBOR. Přestane se používat ke konci roku 2021. Anglická centrální banka zavádí „Sterling Overnight Index Average“ (SONIA). Proč k této změně vůbec dochází? Ztracená důvěra v LIBOR vynutila hledání alternativ a jako nejlepší se prokázala SONIA navázaná na overnightové obchody. V čem se tyto dvě sazby odlišují a co změna znamená pro svět financí a převodních cen?

Zdeněk Řehák
zrehak@kpmg.cz

Hana Kopecká
hkopecka@kpmg.cz

Úrokové sazby úvěrů a půjček jsou obvykle navázány na referenční mezibankovní sazby, ke kterým je přičtena riziková přírážka dlužníka. Stávající systém odvození mezibankovních sazeb poukázal na slabost systému – banky informují regulátora o ceně, za kterou jsou ochotny nabídnout financování na trhu, nikoliv o reálných obchodech. Skandál okolo sazby LIBOR v roce 2012 poodkryl manipulační praktiky bank. Ztracená důvěra v LIBOR vynutila hledání alternativ a jako nejlepší se prokázala SONIA navázaná na overnightové obchody. Ty se totiž opravdu uskutečnily, tudíž se s nimi nedá manipulovat.

Výsledkem výpočtu sazby SONIA je pouze jedna overnightová sazba. Tříměsíční nebo kterákoliv jiná časově delší sazba se pak odvozuje matematicky pomocí složeného úročení. Kde je tedy háček?

Paradoxně je v síle referenční sazby SONIA i její slabost. Protože je odvozena od minulosti, nikoliv od očekávání, logicky vznikají rozdíly oproti sazbě LIBOR. Dá se tudíž předpokládat, že přechod z jedné referenční sazby na druhou při zachování stejné rizikové přírážky nepřinese u skupinových finančních transakcí shodnou výslednou součtovou sazbu.

Jak tedy nejlépe začlenit tento rozdíl do propočtů a jak naplánovat přechodovou strategii? Doporučujeme v předstihu zmapovat finanční transakce, které na referenční sazbu LIBOR odkazují a měly by existovat i po roce 2021 (obdobně pro EURIBOR s výhledem roku 2022). Smlouvy a dokumentace je třeba v předstihu aktualizovat, aby odkazovaly na novou referenční sazbu SONIA. Zároveň by se smluvní strany měly dohodnout, jak přistoupí k očekávané odchylce od sazby LIBOR. Žádná strana by v ideálním případě neměla zavedením nové sazby vydělat nebo prodělat, což bude měřítkem úspěšnosti zvládnutí změny. Ta zasáhne například oblast převodních cen, kde by se úrok mohl do budoucna odvozovat od sazby SONIA v rámci cash poolingů. Sazba SONIA je známá již dnes. Se změnou tedy není potřeba vyčkávat až do reálného skončení platnosti sazby LIBOR, ale je možné ji implementovat dříve, například v rámci vyjednávání dodatků ke stávajícím smlouvám z jiných důvodů.

Obdobnou změnu zavádí Evropská centrální banka. Ke konci roku 2022 by sazby EONIA a EURIBOR měla nahradit €STR. Česká referenční sazba (PRIBOR) oproti tomu zůstává založena na stávajícím principu nabídkových sazeb.

Američtí digitální giganti se ostře ohradili proti francouzské dani

Kancelář zvláštního zástupce USA pro obchod v červenci iniciovala vyšetřování digitální daně zavedené nedávno ve Francii. Spojené státy vyjádřily podezření, že uvedená daň je zaměřená především na americké společnosti působící v digitální oblasti. Kancelář proto nařídila vyšetřování dopadu francouzské daně s cílem určit, zda nedochází k diskriminaci, či dokonce k omezení amerických obchodních aktivit.

Luděk Vacík
kpmg@kpmg.cz

Simona Schořová
kpmg@kpmg.cz

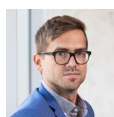
V souvislosti s vyšetřováním byli v průběhu srpna vyslechnuti zástupci firem Google, Apple, Facebook a Amazon. Vedle toho společnosti Airbnb, Amazon, Facebook, Google, Microsoft a Twitter vydaly společné prohlášení, kde uvádějí, že digitální daň zavedená ve Francii je: „neospravedlnitelná v tom, že porušuje mezinárodní dohody, a nepřiměřená v tom, že je diskriminační, retroaktivní a nekonzistentní s mezinárodními zásadami daňové politiky“. V prohlášení mimo jiné tvrdí, že daň bude bránit rozvoji digitální ekonomiky a obecně bude představovat problémy pro obchodní modely digitálních společností. Rada pro informační technologický průmysl, která zastupuje americké giganty, ve své písemné výpovědi uvedla, že náklady na tuto daň budou v rámci dodavatelského řetězce přeneseny především na koncové zákazníky.

Otázkou je, co nastane v případě, že závěr vyšetřování skutečně potvrdí restriktivní dopad francouzské digitální daně na digitální firmy. Americká strana by mohla navrhnout zavedení odvetných cel nebo hledat jiné řešení situace ve spolupráci se Světovou obchodní organizací. Tato iniciativa má evidentně podporu i u amerického prezidenta, který se vyjádřil, že v reakci na zavedení digitální daně ve Francii budou zavedena významná reciproční opatření. Těmi by mohla být dodatečná cla uvalená na zboží francouzského původu (včetně oblíbeného vývozního artiklu – francouzských vín).

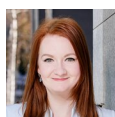
Podle zpráv ze summitu G7, který se uskutečnil ve dnech 24. až 26. srpna, se zástupci obou zemí údajně dohodli na opatření, které by mělo zmírňovat dopady francouzské daně na americké společnosti.

Tuzemská úprava DPH je v rozporu se směrnicí EU

Ministerstvo financí připravuje novelizaci ustanovení, které upravuje nárok na osvobození od daně při vývozu a zbavuje ho podmínky propuštění zboží do příslušného celního režimu. Otázkou zůstává, jak se ministerstvo financí postaví k rozsudku, který se týkal opravy základu daně v případě nedobytné pohledávky, kde je současná právní úprava zákona o DPH nepochybně v rozporu se směrnicí EU.

Martin Krapinec
mkrapinec@kpmg.cz

Karolína Loucká
kpmg@kpmg.cz

V prvním projednávaném případě (8 Afs 252/2016) daňový subjekt odesílal zboží mimo Evropskou unii. Domníval se, že dodání jsou osvobozena od daně jako vývoz zboží, a tudíž z těchto transakcí neodváděl DPH. S tímto postupem však správce daně nesouhlasil. Dle něj nebyla splněna jedna z podmínek pro uplatnění osvobození – propuštění zboží do zákonem vymezeného celního režimu. Nestačilo, že subjekt předložil důkazy o faktickém odeslání zboží do třetí země. Správce daně rozhodl, že nebyly splněny kumulativní podmínky pro uplatnění osvobození od daně.

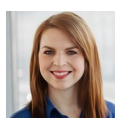
Na základě tohoto případu položil NSS Soudnímu dvoru EU otázku, zda je vnitrostátní úprava DPH v souladu s unijním právem. Jak plyne ze závěru SD EU, nárok na osvobození od daně propuštěním do příslušného celního režimu podmínit nelze. Stačí, aby plátce prokázal, že uvedené zboží bylo skutečně dodáno do třetí země.

Druhý rozsudek (10 Afs 71/2016) se [týkal případu společnosti A-PACK CZ](#). Také v tomto případě NSS rozhodl ve prospěch daňového subjektu. V souladu s rozhodnutím SD EU potvrdil, že plátce DPH může provést opravu základu daně, pokud mu dlužník nezaplatí zčásti či zcela spornou částku, třebaže tento dlužník posléze přestane být plátcem DPH.

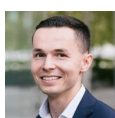
Na první kauzu již nyní reaguje připravovaná novela zákona o DPH s plánovanou účinností od 1. ledna 2020. V novém znění bude vypuštěna podmínka propuštění zboží do celního režimu a zároveň přibude možnost prokázat osvobození od daně při vývozu zboží také jinými důkazními prostředky než celním prohlášením. Prozatím však není jasné, jak se čeští zákonodárci postaví k druhému rozsudku, kde je stávající právní úprava nepochybně v rozporu se směrnicí EU.

NSS: Pokyny zaměstnavatele k bezpečnému provádění práce musí být zcela přesné

Nejvyšší správní soud v návaznosti na smrtelný pracovní úraz dělníka posuzoval, do jaké míry musí zaměstnavatel svým zaměstnancům organizovat práci a určovat pracovní postupy, aby splnil své povinnosti v oblasti BOZP. Verdikt je striktní – pokyny musí být detailní a přesné, jinak zaměstnavateli hrozí pokuta až jeden milion korun.

Barbora Cvinerová
bcvinerova@kpmg.cz

Václav Bělohoubek
kpmg@kpmg.cz

Stavební dělník dostal za úkol opravit omítku na budově do výšky pěti metrů. Při provádění práce použil žebřík, který si postavil na podlahu lešení stojícího u stěny budovy. Během provádění práce se však z výšky zřítíl a utrpěl těžká zranění, na jejichž následky zemřel. Inspekce práce následně udělila zaměstnavateli pokutu. Došla k závěru, že zaměstnavatel porušil povinnost organizovat práci a stanovit pracovní postupy tak, aby byly dodržovány zásady bezpečného chování na pracovišti a aby zaměstnanci byli chráněni proti pádu nebo zřícení.

Zaměstnavatel se proti rozhodnutí inspekce bránil žalobou. Argumentoval, že šlo o zkušeného zaměstnance a že svou povinnost splnil tím, že jej v oblasti BOZP pravidelně školil. Taktéž výslovně určil, jaký žebřík a lešení má zaměstnanec k práci využít. Dělník navíc sám nijak neupozornil na nevhodnost přidělených pomůcek. Namísto toho postavil žebřík na jiné lešení, které bylo na místě už postaveno.

Krajský soud zaměstnavateli nevyhověl. Ani jedna z poskytnutých pracovních pomůcek podle soudu nemohla zajistit bezpečnou práci ve výšce pěti metrů. V rozsudku zdůraznil, že zaměstnavatel zaměstnanci nedal přesné pokyny, jak má práci s přidělenými pomůckami bezpečně provést. Argument, že proškolený zaměstnanec sám neupozornil na nevhodnost pomůcek, na tomto závěru dle soudu nic nemění.

Případ se dostal až k Nejvyššímu správnímu soudu. Ani ten však argumentům zaměstnavatele nepřisvědčil. Námitky, že nebylo možné předpokládat, že zaměstnanec zvolí jiné, nevyhovující pomůcky a že zaměstnavatel není schopen explicitně zakázat všechny nevhodné postupy, u soudu neuspěly. NSS konstatoval, že zaměstnavatel je zkrátka vždy povinen organizovat práci a stanovit pracovní postupy tak, aby byly dodrženy zásady bezpečného chování na pracovišti a ochrana proti pádu nebo zřícení. Současně musí zajistit i jejich dodržování – jinými slovy kontrolovat provádění práce. Zároveň zdůraznil důležité pravidlo – tento přestupek zaměstnavatele je založen na objektivní odpovědnosti. Odpovědnost zaměstnavatele tedy vzniká bez ohledu na případné spoluzavinění zaměstnance. To má roli jen pro nároky zaměstnance na kompenzaci utrpěné újmy.

Rozsudek je pro zaměstnavatele důležitým varováním. Nelze se spoléhat jen na zkušenost či důkladné obecné proškolení zaměstnanců, vždy je třeba zaměstnance instruovat, jak vykonávat konkrétní pracovní úkol, a zajistit dodržování těchto pokynů. Lze se tak nejen vyhnout pokutě, ale i eliminovat nepříjemné případy pracovních úrazů spojené s povinnostmi nahradit vzniklou újmu.

12 | Daňové a právní aktuality – září 2019

Ústavní soud rozebral spory o uplatnění rozhodčí doložky, zastal se spotřebitelů

Ústavní soud nedávno vydal dva významné nálezy, ve kterých se zabýval otázkou spotřebitelských úvěrů a rozhodčích doložek v úvěrových smlouvách. Obě rozhodnutí potvrzují současný trend, kdy se celá justiční soustava důsledně snaží vyvažovat nerovnoměrné postavení spotřebitele.

Petr Kučera
kpmg@kpmg.cz

Judikatura týkající se možností a podmínek využití rozhodčích doložek ve spotřebitelských smlouvách byla po mnoho let značně rozporuplná a často si vzájemně protiřečí. Změnu přineslo až sjednocující rozhodnutí velkého senátu občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu (NS). Ten dovodil, že rozhodčí doložka, která neobsahuje přímé určení rozhodce nebo alespoň konkrétní způsob jeho určení, je absolutně neplatná.

Z následné rozhodovací praxe NS vyplynulo, že neplatná rozhodčí doložka znemožňuje další pokračování rozhodčího řízení. To musí být zastaveno a rozhodčí nález vydaný v takovém řízení je nicotný. Pokud je na jeho základě vedena exekuce, musí být zastavena.

Ústavní soud v nedávné době završil několik let trvající spory ohledně aplikace rozhodčí doložky. V obou případech, které rozhodoval, se jednalo o situaci, kdy dlužníci na základě smlouvy o úvěru čerpali finanční prostředky od nebankovních společností. Součástí úvěrových smluv byla i rozhodčí doložka, která však byla sjednána v rozporu s výše uvedenou judikaturou NS.

Úvěrové společnosti od smluv odstoupily v důsledku toho, že dlužníci nespláceli své úvěry. Následně přistoupily k vymáhání dluhu, a to prostřednictvím rozhodce. Rozhodčí žaloba byla však v obou případech podána až několik měsíců po výše popsaném sjednocujícím rozhodnutí NS.

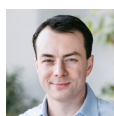
Ústavní soud následně rozhodoval o argumentu dlužníků, že v důsledku neplatně sjednané rozhodčí doložky nedošlo k zastavení promlčecí lhůty v běžícím soudním nebo rozhodčím řízení. Obecně totiž platí opak. Pokud je dluh uplatněn u soudu či rozhodce, stanovená promlčecí lhůta neběží a po dobu, kdy se o věci rozhoduje, nemůže dojít k promlčení dluhu.

Ústavní soud se s touto otázkou vypořádal poměrně netradičně, když vyhověl argumentům dlužníků a potvrdil, že celý dluh je již promlčen. Došlo totiž ke zneužití rozhodčí doložky v situaci, kdy úvěrové společnosti muselo být známo, že tato doložka je absolutně neplatná.

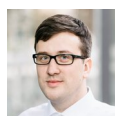
Ústavní soud se tedy v dalším z řady spotřebitelských sporů přiklonil na stranu spotřebitelů jako slabší strany. Je však otázkou, zda tento příklon již není neúměrný. Důsledkem totiž nemusí být proklamovaná rovnost zbraní, ale to, že napříště bude slabší stranou podnikatel.

Kde leží hranice loajality člena statutárního orgánu obchodní společnosti?

Nejvyšší soud se ve své judikatuře dlouhodobě věnuje otázce péče řádného hospodáře. Významnou složkou tohoto standardu je povinnost loajality. Toto obecné pravidlo předepisuje členovi voleného orgánu právnické osoby povinnost zachovávat věrnost (oddanost) ve vztahu k ní. V posledních měsících se NS opakovaně zabýval případy jeho porušení.

Petr Janíček
pjanicek@kpmg.cz

Roman Kuchař
kpmg@kpmg.cz

Každý člen statutárního orgánu obchodní společnosti se přijetím funkce zavazuje, že ji bude vykonávat s péčí řádného hospodáře, tedy s potřebnými znalostmi, pečlivostí, ale i nezbytnou loajalitou. Zatímco první dvě uvedené složky jsou poměrně snadno uchopitelné, poslední z nich zpravidla v praxi činí potíže. Povinnost loajality totiž vyžaduje, aby členové statutárního orgánu upřednostňovali zájmy společnosti před zájmy ostatních osob, včetně jich samotných nebo osob jim blízkých. Judikatura NS v této souvislosti upozorňuje, že povinnost loajality ke společnosti převažuje nad zájmy společníka, který vahou svých hlasů prosadil volbu člena statutárního orgánu do příslušné funkce.

Povinnost loajality má mnoho podob. Obvykle nutí členy statutárního orgánu zdržet se pro společnost škodlivého jednání, v jiných případech jim zase ukládá aktivně konat.

NS v nedávném rozhodnutí připomněl, že funkce člena statutárního orgánu netrvá pouze po určitou „pracovní dobu“, ale nepřetržitě 24 hodin denně, sedm dní v týdnu. Proto povinnost loajality váže členy statutárního orgánu nepřetržitě, byť se zrovna nepodílejí na obchodním vedení společnosti. Z výše uvedeného se dovozuje, že členové statutárního orgánu by bez závažného důvodu neměli činit nic, co zjevně odporuje zájmům společnosti, byť už ten den opustili svou kancelář. Nepřetržitě trvání této povinnosti dobře ilustruje závazek mlčenlivosti o skutečnostech, které se členové statutárního orgánu dozvěděli v souvislosti s výkonem funkce.

Na druhou stranu NS připouští, že členové statutárního orgánu mohou hájit i jiné zájmy než společnosti (zpravidla své vlastní nebo osob blízkých). Když se však tyto zájmy dostanou do střetu, musejí o tom bezodkladně informovat ostatní členy statutárního orgánu a dále kontrolní orgán (byl-li zřízen, jinak nejvyšší orgán společnosti). V důsledku toho může dojít k dočasnému pozastavení výkonu funkce (případně rovnou k odvolání) nebo může být například zakázáno uzavření konkrétní smlouvy.

Princip loajality se odráží také v zákazu konkurence. Člen statutárního orgánu nesmí podnikat v rámci stejného předmětu činnosti jako samotná společnost ani být členem statutárního orgánu jiné právnické osoby s obdobným předmětem činnosti, nejde-li o koncern. Je-li vázán loajalitou k více společnostem, měl by mít vždy na mysli protichůdné zájmy těchto společností.

Porušení tohoto principu má stejné důsledky jako jakékoliv jiné porušení povinnosti péče řádného hospodáře, včetně povinnosti nahradit způsobenou újmu nebo vydat prospěch získaný na základě porušení povinnosti. V těchto situacích nese důkazní břemeno člen statutárního orgánu, ledaže soud rozhodne, že to po něm nelze

14 | Daňové a právní aktuality – září 2019

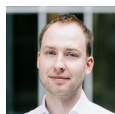
spravedlivě požadovat. V závažných případech však může nastoupit také odpovědnost za spáchaný přestupek nebo trestný čin (například při vyvedení peněžních prostředků ze společnosti pro soukromé účely).

15 | Daňové a právní aktuality – září 2019

© 2025 KPMG Česká republika, s.r.o., společnost s ručením omezeným založená dle právních předpisů České republiky a členská společnost globální organizace nezávislých členských společností KPMG, přidružených ke KPMG International Limited, soukromé anglické společnosti s ručením omezeným. Všechna práva vyhrazena.

ÚOOÚ přišel o pravomoc pokutovat orgány veřejné moci a veřejné subjekty

Nejvyšší správní soud v březnu letošního roku potvrdil půlmilionovou pokutu pro ministerstvo vnitra. Tu uložil Úřad pro ochranu osobních údajů za porušení povinnosti náležitě zabezpečit osobní údaje. V nedávné době úřad rozhodoval o odvolání téhož ministerstva v obdobném případě. Nyní ale soud musel od uložení pokuty ve výši 1,1 milionu korun upustit.

Ladislav Karas
lkaras@kpmg.cz

Kateřina Randlová
kpmg@kpmg.cz

V prvním případě šlo o nedostatečné zabezpečení osobních údajů, kdy ministerstvo vnitra poskytlo v letech 2013 a 2014 Českému rozhlasu a České televizi neoprávněně přístup do registru obyvatel. Ministerstvo se rozhodlo proti uložené pokutě ohradit žalobou, kterou však soudy zamítly. Nejvyšší správní soud ve svém rozhodnutí mimo jiné konstatoval, že právě od státních institucí je nutno vyžadovat důslednou ochranu osobních údajů a respektování jejich zákonných povinností.

V nedávné době však úřad zjistil další pochybení ze strany ministerstva při zpřístupňování údajů z registru obyvatel. Tentokrát úřad vyměřil pokutu ve výši 1,1 milionu korun. Ministerstvo vnitra se proti rozhodnutí opět odvolalo a tentokrát uspělo. V odvolacím řízení se úřad ztotožnil se závěrem, že přestože je ministerstvo zodpovědné za neoprávněné zpřístupnění osobních údajů, musí od uložení správního trestu upustit, a to vzhledem k nabytí účinnosti nového zákona o zpracování osobních údajů.

Nový zákon totiž stanoví, že Úřad pro ochranu osobních údajů upustí od uložení správního trestu tehdy, jde-li o orgány veřejné moci nebo veřejné subjekty usazené v daném členském státu. Zákodárce tak využil možnost danou nařízením GDPR stanovit odlišná pravidla týkající se toho, zda a do jaké míry je možno ukládat správní pokuty uvedeným subjektům.

Úřad tímto přišel o možnost ukládat pokuty za přestupky související s ochranou osobních údajů orgánům veřejné moci a veřejným subjektům, například ministerstvům, správním úřadům nebo městům a obcím. Do budoucna byla ponechána Úřadu pro ochranu osobních údajů alespoň pravomoc ukládat těmto subjektům nápravná opatření.

Jak na DPH při předčasném ukončení leasingové smlouvy

Nová judikatura Soudního dvora Evropské unie potvrzuje, že platby účtované za předčasné ukončení smluv nemusí být automaticky považovány za plnění, která nejsou předmětem DPH. Platí to i v případech, kdy jde o platby smluvně definované jako náhrady škody, smluvní pokuty nebo finanční vypořádání. Postup české finanční správy v této souvislosti není jasný. Nejen leasingové společnosti, které tyto poplatky svým zákazníkům účtují, by měly ověřit uplatněný režim DPH.

Zdeněk Řehák
zrehak@kpmg.cz

Irena Tinková
itinkova@kpmg.cz
222 124 257

SDEU v červenci vydal rozsudek C-242/18 ve věci „UniCredit Leasing“ (Bulharsko), ve kterém se zabýval opravou zaplacené daně z přidané hodnoty u neuhrazených leasingových splátek.

V této souvislosti se soud vyjádřil k uplatnění DPH u platby v případě předčasného ukončení smlouvy, kterou posuzuje jako součást celkového plnění. Obdobnou problematikou se zabýval již v dřívějších kauzách a zdá se, že je ve svých názorech konzistentní (např. [C-295/17 ve věci „MEO“](#)).

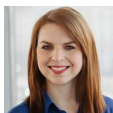
SDEU v kauze UniCredit Leasing zdůraznil zejména existenci vzájemného plnění zakládajícího přímou souvislost mezi poskytnutou službou (leasingem) a přijatým protiplněním. Nedílnou součástí smlouvy již při jejím uzavření byla povinnost zaplatit náhradu za odstoupení od smlouvy. Uhrazení této částky umožňovalo leasingové společnosti získat stejný příjem, jaký by získala v případě, že by k odstoupení nedošlo. Z toho SDEU vyvodil, že odstoupení od smlouvy nemění ekonomickou realitu smluvního vztahu. Uvedl také, že není podstatné, zda uživatel po odstoupení od smlouvy nadále disponoval předmětem leasingu. Leasingová společnost totiž poskytla uživateli možnost využít i nadále plnění vyplývající ze smlouvy.

SDEU uzavírá, že částka, která má být zaplacená v případě předčasného ukončení smlouvy, se považuje za nedílnou součást celkové úplaty za plnění, jež je předmětem leasingové smlouvy. Jako taková tedy podléhá DPH.

V české praxi převládá posouzení částek účtovaných leasingovému nájemci při předčasném ukončení jako náhrady škody nebo smluvní pokuty. Nicméně s ohledem na uvedenou judikaturu SDEU probíhají diskuze mezi Českou leasingovou asociací a daňovou správou ohledně případného metodického posunu.

Rozhodnutí SDEU zásadně mění pojetí vyrovnávacích období u pracovní doby

Soudní dvůr EU nedávno vydal rozsudek, který se dotkne většiny (nejen) českých zaměstnavatelů. Rozhodnutí totiž razantně mění pohled na vyrovnávací období pro práci přesčas či pro nerovnoměrně rozvrhovanou pracovní dobu. Období by neměla být považována za pevná, nýbrž za klouzavá.

Barbora Cvinerová
bcvinerova@kpmg.cz

Václav Bělohoubek
kpmg@kpmg.cz

Evropská směrnice o některých aspektech úpravy pracovní doby určuje nejvyšší přípustný průměrný rozsah pracovní doby včetně práce přesčas v rámci sedmi dnů. Současně upravuje maximální délky vyrovnávacích období, za která se dodržování limitu posuzuje. Směrnice však již neurčuje, zda mohou být tato vyrovnávací období stanovena pevnými daty nebo zda se vyžaduje uplatnění tzv. klouzavých vyrovnávacích období, jejichž začátek a konec by se neustále v průběhu času pohyboval.

S vyrovnávacími obdobími pracuje i český zákoník práce. Například pro sledování limitů přesčasové práce nebo průměrné týdenní pracovní doby u nerovnoměrného rozvržení pracovní doby. V obou případech může vyrovnávací období činit až 26 týdnů, kolektivní smlouva jej může prodloužit až na 52 týdnů. Tato vyrovnávací období se u nás dlouhodobě vykládají jako pevná. Zaměstnavatelé tedy určují počátek a konec vyrovnávacích období (např. podle kalendářních pololetí), a jen v rámci těchto časových úseků zkoumají, zda jsou nejvýše přípustné limity dodrženy. Nesledují, zda jsou dodrženy v každém pomyslném období 26 týdnů.

Podobně upravuje pracovní dobu i francouzské právo. Právě francouzskou úpravu Soudní dvůr zkoumal z hlediska jejího souladu s právem EU. Klíčovou otázkou bylo, zda je třeba směrnici vykládat tak, že vyžaduje, aby vyrovnávací období u pracovní doby byla klouzavá, nebo zda umožňuje členským státům stanovit vyrovnávací období pevnými daty.

Soudní dvůr předně poukázal na cíl směrnice, kterým je zaručení lepší bezpečnosti a ochrany zdraví pracovníků. K tomu uvedl, že byť je metoda pevných vyrovnávacích období sama o sobě v souladu s cílem směrnice, může vést k situacím, v nichž nelze bezpečnosti a ochrany zdraví pracovníků dosáhnout. Pevná vyrovnávací období totiž umožňují kumulaci většího množství hodin do krátkého časového úseku. Soud proto rozhodl, že je nutné zajistit dodržení průměrné maximální týdenní pracovní doby v průběhu každého pomyslného vyrovnávacího období, a nikoliv pouze v rámci období stanovených pevnými daty. Zapomněl však vymezit, po jakých časových úsecích se mají klouzavá vyrovnávací období posouvat. Lze předpokládat, že měl na mysli posun po jednotlivých týdnech.

Zaměstnavatelům tak napříště zřejmě nebude stačit vypočítávat průměry za pevná vyrovnávací období, ale budou si muset dávat pozor, aby maximální rozsahy pracovní doby byly dodrženy v každém týdnu. Důsledné dodržování nových pravidel by však pro zaměstnavatele představovalo velkou administrativní zátěž, pro mnohé i významné provozní komplikace.

Byť jde o verdikt ve francouzském případě, rozsudkem SDEU by se měly řídit i české soudy. Jak skutečně zareagují

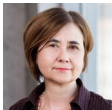
či jestli se změnění i česká zákonná úprava, ukáže až čas. Lze jen doufat, že SDEU přísný výklad, podle něhož v podstatě ztrácí smysl jakékoli průměrování týdenní pracovní doby, v budoucnu sám zmírní.

Stručné aktuality, září 2019

Daňové a právní novinky posledního měsíce jednou nebo dvěma větami.

Václav Baňka
vbanka@kpmg.cz

Lenka Fialková
lfialkova@kpmg.cz

KRÁTCE Z DOMOVA

- Ve Sbírce zákonů vyšel zákon, kterým se mění některé zákony v souvislosti s podporou výkonu práv akcionářů (pod č. 204/2019).
- Ve Sbírce zákonů byla publikována vyhláška 219/2019 Sb. o procentním podílu jednotlivých obcí na částech celostátního hrubého výnosu daně z přidané hodnoty a daní z příjmů.
- Nařízení vlády 220/2019 Sb. o maximálním počtu žádostí o vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem podnikání, žádostí o povolení k dlouhodobému pobytu za účelem investování a žádostí o zaměstnaneckou kartu, které lze podat na zastupitelském úřad, vyšlo ve Sbírce zákonů.
- Ministerstvo průmyslu a obchodu spolu s ministerstvem financí připravilo živnostenský balíček. Jde o deset záměrů, včetně na ně navazujících konkrétních kroků a jejich termínů. Týká se mimo jiné rodinných firem, zahájení podnikání, legislativy, daní, formulářů, statistik, ale i exekucí nebo stavebního řízení.
- Vláda schválila novelu daňového řádu. Jejím cílem je mimo jiné motivovat poplatníky k většímu využívání elektronické komunikace s finančním úřadem. Těm, kteří podají daňové přiznání elektronicky, bude prodloužena lhůta pro podání daňového přiznání k daním z příjmů o 1 měsíc. U elektronické žádosti získá poplatník také benefit v podobě dřívějšího vrácení přeplatku na dani. Součástí novely je i zrušení povinnosti podávat daňová přiznání elektronicky pro poplatníky, kteří si datovou schránku zřídili dobrovolně.
- Možnost používat peníze namísto stravenek navrhuje ministerstvo financí prostřednictvím připravované novely zákona o daních z příjmů. Podnikatelům i zaměstnancům má umožnit používat daňové zvýhodnění na stravování novým a jednodušším způsobem.
- V souvislosti s posilující vzájemnou spoluprací v boji proti podvodům na dani z přidané hodnoty (DPH) proběhlo první společné jednání zástupců České republiky a Německa (Sasko a Bavorsko). Pracovní skupina jednala o praktickém provádění přímé přeshraniční výměny informací v oblasti DPH, kterou Česko a Německo podepsalo v první polovině letošního roku.
- Finanční správa se zaměřila na kontrolu poskytovatelů ubytovacích služeb přes elektronické platformy. V rámci své analytické činnosti získává informace o příjmech poplatníků a je schopna ověřit, jestli daňový subjekt splnil nebo nesplnil svou daňovou povinnost s porovnáním k daňovému přiznání. V případě, že analýza odhalí rozdíly, jsou poplatníci obvykle vyzváni k podání řádného nebo dodatečného přiznání.

KRÁTCE ZE ZAHRANIČÍ

20 | Daňové a právní aktuality – září 2019

- Polské ministerstvo financí plánuje znovu zavést daň z maloobchodního prodeje (Ustawa o podatku od sprzedaży detalicznej). Soudní dvůr EU totiž zrušil rozhodnutí Evropské komise, dle něhož tato daň představovala státní podporu neslučitelnou s vnitřním trhem EU. Daň by se měla vybírat z měsíčního obratu maloobchodníků a obchodních řetězců (bez započítání prodejů uskutečněných elektronicky), který dosahoval nejméně 17 milionů zlotých. Obrat v rozmezí 17–170 milionů zlotých by se měl zdanit sazbou 0,8 %, obrat přesahující částku 170 milionů zlotých pak sazbou 1,4 %. Zákon nabyde účinnosti 1. září 2019 a zdanění se bude týkat obratu od tohoto data.
- Bulharský parlament ve druhém čtení schválil procesní předpis týkající se daní a sociálního zabezpečení. Zákon obsahuje povinné požadavky na dokumentaci týkající se převodních cen a je do něj implementována směrnice o mechanismech řešení daňových sporů v Evropské unii.
- Maďarsko do svého právního řádu implementovalo směrnici o mechanismech řešení daňových sporů v Evropské unii a směrnici DAC 6.
- Soudnímu dvoru EU byla v případě Société Générale SA v Ministre de l'Action et des Comptes publics předložena předběžná otázka týkající se pravidel za účelem kompenzace dvojího zdanění dividend.
- V případě State of the Grand Duchy of Luxembourg byly Soudnímu dvoru EU předloženy tři předběžné otázky týkající se žádosti o výměnu informací a jejího rozsahu mezi členskými státy.
- Evropské právní předpisy upravující přeshraniční nabízení fondů kolektivního investování byly publikovány v Úředním věstníku Evropské unie. Cílem právní úpravy je podpořit integrovanější jednotný trh investičních fondů pomocí odstranění bariér, které ztěžují přeshraniční nabízení fondů kolektivního investování.

21 | Daňové a právní aktuality – září 2019

[LinkedIn](#) | [Twitter](#) | [Facebook](#) | [Instagram](#)

www.kpmg.cz

Tel.: +420 222 123 111

Informace zde obsažené jsou obecného charakteru a nejsou určeny k řešení situace konkrétní osoby či subjektu. Ačkoliv se snažíme zajistit, aby poskytované informace byly přesné a aktuální, nelze zaručit, že budou odpovídat skutečnosti k datu, ke kterému jsou doručeny, či že budou platné i v budoucnosti. Bez důkladného prošetření konkrétní situace a řádné odborné konzultace by neměla být na základě těchto informací činěna žádná opatření.

© 2025 KPMG Česká republika, s.r.o., a Czech limited liability company and a member firm of the KPMG global organization of independent member firms affiliated with KPMG International Limited, a private English company limited by guarantee. All rights reserved.